

Spis treści

SŁOWO WSTĘPNE
WPROWADZENIE

ROZDZIAŁ 1 **Trop sprawiedliwości i rozumu – Platon**

Sprawiedliwość i jej miara

Rządy rozumu, czyli rządy ludzi rozumnych – *Państwo*

Od idei do konkretności – *Polityk*

Rozumność wcielona w ustawy – *Prawa*

Kwestia praw politycznych

Fundamenty państwa prawa

Wymagania wolności a problem władzy

Państwo prawa i jego instytucje

Strażnicy praw

Wychowawca młodzieży

Najwyższe zgromadzenie strażników

Wymiar sprawiedliwości

Prawo własności

Rozumne zasady karania

Prawo wobec tego, co niezgodne z naturą – problem homoseksualizmu

ROZDZIAŁ 2

Klasyczne stanowisko prawno naturalne – św. Tomasz z Akwinu

Uwagi wstępne – prawo naturalne i jego sens

Prawo wieczne a prawo naturalne

Treść prawa naturalnego

Uwagi i zastrzeżenia

Prawa ludzkiej natury a wolność woli

Wola – jej wolność i konieczność

Liberum arbitrium

Pouczający przypadek upadłych aniołów

ROZDZIAŁ 3

Naturalne pragnienie mocy – Thomas Hobbes

Uwagi wstępne – swoistość myśli Hobbesa

Problem wolności

Naturalne prawo mocy
Teologika mocy
Polilogika mocy – naturalny stan wojny

Naturalne prawo skończoności – lęk przed śmiercią

Rozumne warunki pokoju
Normy naturalne
Sprawcza moc – miecz sprawiedliwości

Geneza i sens władzy państwowej

Jednostka a państwo
Liberalizm
... czy totalizm?

Logika mocy i jej konsekwencje

ROZDZIAŁ 4 Naturalne prawo autonomii – Immanuel Kant

Ludzka natura i jej wymiary

Człowiek jako istota moralna
Prawo moralne
Wolność
Niezależność
Autonomia
Dobra wola
Godność

Między dobrem a złem – wewnętrzne napięcia ludzkiej natury
Pytanie o źródło zła
Prawo moralne a uczucie szacunku

Polilogika podmiotów moralnych – królestwo celów

System słusznych uprawnień

To, co Moje – własność
Dygresja: polemika z Hobbesem o naturze człowieka
Państwo prawa
Wewnętrzna struktura państwa
Prawo karne
Kara jako sprawiedliwa odpłata
Przypadek graniczny – kara śmierci

Prawa wolności a uprawnienia polityczne
Idea woli powszechnej i umowy społecznej
Pojęcie obywatela i stanu obywatelskiego
Niemoralność państwa dobrobytu
Zasada równości wobec prawa
Samowystarczalność – warunek podmiotowości politycznej

Idea republikańskiego państwa prawa
Krytyka demokracji
Platonizm Kanta

Uprawnienia narodów a idea wiecznego pokoju

ROZDZIAŁ 5 Prawa drugiej natury – Georg Hegel

Duch jako prawdziwa nieskończoność

Duch jako wolność

Wolność jako bycie u siebie samowiedzy
Wolność konkretna: bycie u siebie w tym, co inne
Duch teoretyczny
Duch praktyczny

Duch wolny jako wola etyczna

Konkretna ogólność – rozumna treść woli
Duch jako rzeczywistość etyczna
Obowiązki etyczne jako prawa wolności

Prawo abstrakcyjne

Własność
Umowa
Prawo wobec bezprawia

Prawo moralne

Prawo etyczne

Rodzina
Spółeczeństwo obywatelskie
System potrzeb
System prawa stanowionego – wymiar sprawiedliwości
Struktury dodatkowej regulacji: policja i korporacja
Państwo
Ustrój wewnętrzny państwa
Władza panującego
Władza wykonawcza
Władza ustawodawcza
Państwo wobec innych państw

Prawa rozwoju ducha – dzieje powszechne

POSŁOWIE

Mapa ludzkiej natury

Rozumne elementy ładu politycznego

Polityczna organizacja wspólnoty etycznej
Polityczna organizacja wspólnoty moralnej

BIBLIOGRAFIA
INDEKS NAZWISK